

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT 629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
ZESPÓŁ REALIZACJI
BADAŃ 621 - 07 - 57, 628 - 90 - 17
INTERNET: <http://www.cbos.pl>

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89
E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/9/99

PREFERENCJE PARTYJNE W STYCZNIU

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, STYCZEŃ '99

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Koniec roku nie przyniósł jednoznacznie dobrych informacji gospodarczych. Mimo mniejszej niż zakładano inflacji i spadku bezrobocia, nastąpiło wyraźne spowolnienie tendencji wzrostowych. Również w sferze polityki początek roku nie był łatwy. Wszedł w życie podział administracyjny kraju na 16 województw, które zaczęły funkcjonować według nowych zasad. Dość burzliwie rozpoczęła się również reforma służby zdrowia. Spektakularny protest anestezjologów dodatkowo skomplikował niełatwą sytuację w tej dziedzinie. Kontynuowane były również rozpoczęte przed świętami protesty górników. Napięcia społeczne związane z wdrażaniem reform nie ułatwiały funkcjonowania koalicji rządowej. Sprawa rozszerzenia kompetencji Prokuraturii Generalnej oraz głosowanie dwóch ministrów z AWS przeciw rządowi i koalicyjnym ustaleniom doprowadziły do zaognienia sytuacji wewnątrz koalicji. Wszystkie te wydarzenia i informacje mogły wpływać na sytuację na naszej scenie politycznej oraz kształtować sympatie polityczne Polaków w okresie poprzedzającym sondaż¹.

W styczniu naszą tradycyjną listę głównych ugrupowań politycznych poszerzyliśmy o kilka mniej liczących się partii. Znalazły się na niej obie startujące w odrębnych blokach w wyborach samorządowych partie emerytów oraz Chrześcijańska Demokracja III RP Lecha Wałęsy.

Gdyby wybory parlamentarne odbywały się na początku stycznia, udział w nich zamierzałoby wziąć 57% ankietowanych, a więc dokładnie tyle samo co przed miesiącem.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (104), 6-12 stycznia '99, reprezentatywna próba losowo-adresowa dorosłej ludności Polski (N=1143).

**POPARCIE DLA PARTII POLITYCZNYCH WŚRÓD OSÓB DEKLARUJĄCYCH UDZIAŁ
W POTENCJALNYCH WYBORACH PARLAMENTARNYCH**

w procentach

Partie i ugrupowania polityczne	'98												'99
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I
AWS	28	32	29	30	27	25	20	25	23	38	28	29	28
SLD	27	25	21	24	27	24	31	22	28	29	30	28	27
UW	15	15	14	14	12	15	13	13	12	7	12	12	11
PSL	7	8	10	8	6	7	6	10	8	8	8	9	9
UP	7	6	6	8	8	8	9	6	8	4	3	6	7
KPEiR	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
ROP	3	5	5	3	4	3	3	4	4	2	3	3	2
KPEiR RP	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
ChD III RP	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Inna partia	2	2	3	4	4	4	4	5	3	4	5	3	3
Trudno powiedzieć	9	7	12	10	12	14	14	14	13	7	11	9	8
N	695	696	670	707	975	708	649	618	736	678	657	620	650

Wydarzenia ostatnich tygodni dzielących kolejne pomiary nie miały, jak się okazuje, większego wpływu na poziom poparcia dla głównych ugrupowań sceny politycznej. Nadal najwięcej zwolenników ma AWS, za którą opowiada się 28% osób deklarujących udział w wyborach. Na niemal tyle samo głosów może liczyć SLD (27%). Od listopada '98 mamy więc do czynienia z równowagą sił między tymi dwoma ugrupowaniami. Nadal też wyraźnie dystansują one pozostałe partie, niezmiennie skupiając ponad połowę głosów potencjalnych wyborców. Na trzecim miejscu, z wynikiem niemal takim samym jak miesiąc temu, sytuuje się Unia Wolności. Za partią tą opowiada się obecnie co dziewiąty potencjalny uczestnik wyborów (11%). Na poziomie z grudnia '98 kształtuje się także poparcie dla PSL (9%) oraz UP, która - po okresie wyjątkowo niskich notowań w październiku i listopadzie - już drugi z kolei miesiąc cieszy się stosunkowo dużym zainteresowaniem potencjalnych wyborców (7%).

Gdyby wybory odbywały się w styczniu, poza parlamentem znalazłby się ROP (2%). Od czasu wyborów parlamentarnych nie zmieniła się też sytuacja partii emeryckich: KPEiR oraz KPEiR RP, które miały okazję przypomnieć się szerszej publiczności w związku z niedawnymi wyborami samorządowymi. Według deklaracji badanych ugrupowania te mogłyby obecnie liczyć na poparcie odpowiednio: 3% i 2% potencjalnych wyborców. Jeszcze mniej głosów w ewentualnych wyborach uzyskalaby ChD III RP Lecha Wałęsy (1%).

Pojawienie się tych partii na naszej liście jako potencjalnych uczestników wyborów parlamentarnych nie wpłynęło znacząco na rejestrowany dotychczas układ sił między głównymi ugrupowaniami sceny politycznej. Z przeprowadzonych analiz wynika, że zamieszczenie na naszej liście KPEiR, KPEiR RP oraz ChD III RP stosunkowo najbardziej zaważyło na notowaniach dwóch najsilniejszych ugrupowań - nieco mniej osób zadeklarowało poparcie zarówno dla AWS, jak i dla SLD. Mimo że z racji wprowadzonych na liście zmian dokonywanie bezpośrednich porównań poziomu poparcia dla poszczególnych ugrupowań nie jest uprawnione, można stwierdzić, że - jak dotąd - wszystkie dość dramatyczne wydarzenia związane z wdrażaniem reform oraz sytuacją wewnątrz koalicji nie znajdują odzwierciedlenia w znaczących zmianach notowań obu rządzących partii. Jak do tej pory, nie jest również tak, by na trudnościach związanych z wprowadzeniem reform wyraźnie zyskiwały ugrupowania opozycyjne. Należy jednak zaznaczyć, że sondaż był realizowany przed nasileniem się konfliktu w łonie koalicji rządowej oraz na początku coraz bardziej gorącej dyskusji dotyczącej reformy w służbie zdrowia. Wydarzenia te mogą jeszcze zaważyć na społecznym odbiorze sceny politycznej.

Opracowała
Agnieszka CYBULSKA

A N E K S

Tabela 1. Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu i Senatu, to czy wziął(ę)by Pan(i) w nich udział? 1 - Na pewno wziął(ę)bym w nich udział; 2 - Nie wiem, czy wziął(ę)bym w nich udział; 3 - Na pewno nie wziął(ę)bym w nich udziału (%)

	1	2	3	Liczba osób
Ogółem	57	20	23	1143
Płeć				
Mężczyźni	59	19	21	542
Kobiety	55	21	24	601
Wiek				
18-24 lat	42	29	30	163
25-34	55	23	22	201
35-44	58	19	24	219
45-54	64	20	15	234
55-64	66	14	20	145
65 lat i więcej	55	17	28	181
Miejsce zamieszkania				
Wies	56	21	23	420
Miasto do 20 tys.	52	23	25	141
od 21 do 100 tys.	59	20	21	216
101-500 tys.	58	19	23	229
501 tys. i więcej mieszk.	60	17	23	134
Wykształcenie				
Podstawowe	51	22	27	361
Zasadnicze zawodowe	53	24	23	298
Średnie	60	19	21	379
Wyższe	78	10	12	105
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	71	16	12	79
Prac.umysł.niż.szczebła	67	15	18	122
Pracownicy fiz.- umysł.	38	34	28	95
Robotnicy wykwalifikowani	53	22	25	116
Robotnicy niewykwalifik.	61	25	15	62
Rolnicy	54	21	24	74
Pracujący na własny rach.	72	12	15	51
Bierni zawodowo				
Renciści	54	21	24	119
Emeryci	61	14	25	218
Uczniowie i studenci	51	18	31	56
Bezrobotni	44	26	29	85
Gospodynie domowe i inni	53	25	22	64
Pracuje w:				
sferze budżetowej	67	13	20	126
sekt. państw., publicznym	63	22	15	125
sp. właśc. pryw. i państwa	52	26	22	103
sekt. pryw. poza rolnict.	59	22	19	191
prywatnym gosp. rolnym	55	23	22	82
Dochody na jedną osobę				
Do 275 zł	49	24	27	244
276 - 399	51	18	31	173
400 - 549	58	22	21	246
550 - 799	62	18	20	179
Powyżej 799 zł	72	11	17	137
Ocena własnych war. mater.				
Złe	45	26	29	320
Średnie	57	20	23	577
Dobre	72	13	15	246
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	56	19	25	66
Raz w tygodniu	62	20	18	550
Kilka razy w miesiącu	56	20	24	171
Kilka razy w roku	54	23	23	257
W ogóle nie uczestniczy	41	13	46	95
Poglądy polityczne				
Lewica	73	15	12	253
Centrum	51	23	25	358
Prawica	72	13	15	280
Trudno powiedzieć	33	29	39	250

Tabela 2. Gdyby miał(a) Pan(i) wybierać z poniższej listy, to na którą partię by Pan(i) głosował(a)?
(%)

	AWS	ChD III RP	KPEiR	KPEiR RP	PSL	ROP	SLD	UP	UW	Inna partia	Trudno powie- dziec	Liczba osób
Ogółem	28	1	3	2	9	2	27	7	11	3	8	650
Płeć												
Mężczyźni	29	1	2	2	11	2	23	8	10	4	7	322
Kobiety	27	1	4	1	6	2	32	6	12	1	8	328
Wiek												
18-24 lat	33	1	2	2	11	0	24	13	6	0	9	68
25-34	24	0	1	3	6	5	28	4	19	5	5	111
35-44	20	1	4	1	10	2	23	9	13	7	10	126
45-54	24	0	2	2	8	2	33	6	10	3	10	150
55-64	40	0	4	0	8	2	29	3	10	0	4	96
65 lat i więcej	32	3	7	2	10	3	23	10	3	0	7	99
Miejsce zamieszkania												
Wieś	30	1	3	1	19	2	19	8	5	4	7	235
Miasto do 20 tys.	28	0	0	0	6	5	26	8	11	3	12	74
od 21 do 100 tys.	27	2	2	3	4	2	39	4	6	4	6	127
101-500 tys.	24	0	7	2	1	2	27	8	18	2	9	133
501 tys.i więcej mieszk.	30	0	1	0	1	2	33	7	21	0	6	81
Wykształcenie												
Podstawowe	32	0	7	2	11	2	23	9	3	1	7	183
Zasadnicze zawodowe	28	2	1	1	13	3	25	6	7	5	9	158
Średnie	28	1	2	1	6	2	31	6	11	3	9	227
Wyższe	18	0	1	2	2	1	31	7	34	1	3	81
Grupa społ.-zaw. pracujący												
Kadra kier., inteligencja	17	0	1	3	7	2	31	4	29	1	6	56
Prac. umysł. niż. szczebla	18	0	0	3	3	4	29	12	23	3	7	82
Pracownicy fiz.- umysł.	28	0	0	0	6	0	38	2	16	3	7	36
Robotnicy wykwalifikowani	36	2	0	3	7	0	23	7	10	5	8	62
Robotnicy niewykwalifik.	21	0	8	0	14	1	24	14	2	6	10	38
Rolnicy	18	0	0	3	34	2	19	16	0	0	8	40
Pracujący na własny rach.	22	0	0	2	3	0	31	0	19	12	11	37
Bierni zawodowo												
Renciści	34	1	7	1	8	0	33	1	1	2	11	65
Emeryci	33	2	7	0	9	4	24	8	5	0	7	132
Uczniowie i studenci	32	3	5	0	0	0	31	0	16	0	14	28
Bezrobotni	30	0	4	0	14	5	28	5	5	4	6	38
Gospodynie domowe i inni	47	0	2	2	3	12	19	11	0	4	0	33
Pracuje w:												
sferze budżetowej	21	0	5	1	8	2	29	10	16	1	7	85
sekt. państw., publicznym	26	1	0	4	6	0	29	13	14	4	3	79
sp. właśc. pryw. i państwa	29	2	0	0	6	2	22	6	19	2	11	54
sekt. pryw. poza rolnict.	21	0	3	1	5	1	32	1	19	8	8	113
prywatnym gosp. rolnym	17	0	0	3	28	4	15	15	0	0	18	45
Dochody na jedną osobę												
Do 275 zł	26	1	4	0	21	2	24	9	4	3	6	118
276 - 399	21	1	2	5	7	6	25	15	2	4	12	89
400 - 549	39	1	2	1	7	2	27	7	7	2	5	141
550 - 799	25	2	6	4	5	2	31	3	14	0	10	112
Powyżej 799 zł	20	0	1	1	5	3	34	7	23	4	2	99
Ocena własnych war. mater.												
Złe	21	1	4	1	19	5	28	11	3	1	8	143
Średnie	32	1	2	2	7	2	25	8	9	4	8	330
Dobre	27	1	4	1	3	1	32	1	21	2	7	176
Udział w prakt. religijnych												
Kilka razy w tygodniu	59	9	1	2	2	0	15	5	7	0	1	37
Raz w tygodniu	34	1	5	1	10	3	21	8	8	2	6	338
Kilka razy w miesiącu	20	0	1	0	6	3	30	7	16	6	10	96
Kilka razy w roku	14	0	1	2	11	3	34	7	13	2	13	139
W ogóle nie uczestniczy	11	0	1	4	0	0	62	5	13	2	2	39
Poglądy polityczne												
Lewica	5	0	2	2	7	1	64	8	6	1	2	184
Centrum	22	0	3	2	12	3	20	10	15	3	10	184
Prawica	58	2	2	1	5	3	4	4	16	3	3	199
Trudno powiedzieć	21	0	8	0	15	3	19	5	0	4	24	82